

Urvaste Põhikooli lapsed lõunatamas.

JOOSEP AADER

Leivata ei saa, aga muud peab ka olema

Kas Võrumaa koolide õpilased on koolilõunaga rahul? Kust koolisööklad vajalikud produktid hangivad? Kes ja kui palju lapsi saab lõuna soodsamalt? Neile ja teistele koolilõunaga seotud küsimustele otsis Võrumaa Teataja vastust üheksast maakonna koolist.

Lapsed on rahul

Ühegi külastatud kooli õpilased ei teinud koolitoite maatasa. Esimesed, ja neid oli kõige rohkem, olid lõunaga rahul. Teised ütlesid, et parem toit on siiski kodus. Kolmandad, et nad ei söögi koolis. Vanemate klasside poisid Võru 1. Keskkoolist rääkisid, et nemad käivad lõunal viimases vahetuses. „Kui mõnikord etteantust napib, küsime ja saamegi lisa,” täpsustasid poisid. Ka Antsla Keskkoolist öeldi, et kui toitu on mingil põhjusel järele jäänud, saavad soovijad, eelkõige vanemate klasside õpilased, juurde. Kääpa Põhikooli lapsed eelistavad aga taisemaid praade, pisut vesisemaid suppe ja enam magustoite. Menüü on enamasti kokku pandud nii, et kui näiteks täna pakutakse praadi, salatit ja jooki, siis homme kindlasti suppi ja magustoitu. Siis tuleb jälle praad,...

Kust varutakse toiduained

Iseseisvad sööklad saavad valida, kust mida osta. Tarbijate ühistu all olevad sööklad peavad põhilise osa muretsema ühistult, kuigi ka nemad saavad kooliaias kasvatatud kasutada.

Võru 1. Keskkooli sööklas töötab juba teist aastat osaühing Kadriken. Peakokk Ludmilla Laasi sõnul otsivad nad kohti, kust saavad odavamalt. „Liha ostame osaühingust Võhandu, kilo saame kätte 33 krooniga. Piima toome laost, vorstid Võru lihatööstusest. Juurvilja kasvatame ise ja vajadusel ostame kevadel lisa. Eksootilisi puuvilju me ei paku, küll aga õunu,” rääkis Laasi, kelle sõnul ei maitsevat õpilastele köögiviljahautis ja kaalikasalat.

Urvaste Põhikool ja eriinternaatkool on ühe katuse all. Esimese õpilased söövad lõunat, teise omad neli korda päevas. Kokk Anu Nääme (ei ole hiljuti õnnetult surnud Kaido ema. M-A.L.) ütles, et põhilised toiduained ostavad nad ühistu poest. „Puuviljad toome hulgilaost, erikooli lapsed saavad ka mandariine, banaane ja muud.”

Antsla Keskkooli koka Ene Raua sõnul ostavad ka nemad põhiliselt poest ja hulgilaost.

Kääpa sotsiaalkeskuse söökla, kus käivad lõunat söömas ka põhikooli lapsed, ostab vorstitooted Parksepast. Kokk Kaja Viira ütles, et näiteks kilo vorsti saab sealt 41–42 krooniga. „Liha ostame Võhandust, piima tervisekaitsetalituselt müügiloa saanud talunikult. Liitri eest maksame 3.50.”

Mitmed koolid on leidnud ühise keele lastevanematega. Rõuge Põhikooli direktori Toomas Raju sõnul toob iga õpilane õppeaastas koti kartuleid, liitri mahla ja pool liitrit moosi. Puiga Algkooli juhataja Anneli Laansalu lisas, et neil toob iga pere, kust lapsed koolis käivad, samuti koti kartuleid.

Hoopis teiselaadne olukord on tarbijate ühistu sööklates, sest nemad peavad ostma toiduaineid ühistult. „Meie maksame kilo liha eest peaaegu 60 krooni, ka vorstid on kallid,” ütles Võrusoo Põhikooli kokk Hele Vissel ja lisas, et tänu kooliaiale tuleb lõuna pisut odavam. „Seal kasvatame tomateid, kurke, maitserohelist ja on ka marjapõõsad. Igal aastal teen konserve ja mahlu ja tänu sellele on salatid ja magustoitudeks üht-teist omast käest.”

Kui palju õpilane maksab

Nii Võru 1. Keskkooli kui ka Võrusoo Põhikooli õpilase lõuna maksab seitse, Puiga Algkoolis kuus, Antsla Keskkoolis veel viis krooni. Haanja Põhikooli direktor Urmas Veeroja ütles, et neil maksavad lapsed 2.50. „Tegelikult maksab lõuna peaaegu neli krooni, maist, kui kallines elekter, kallines ka lõuna. Siiani on vahe tasunud vald. Kõik meie 116 õpilast käivad lõunal.” Kääpa Põhikoolis maksab õpilane lõuna eest 2.50–2.70. Rõuges katab kolmandiku vald, teise õpilane ja kolmanda sponsor. „Meie sponsoriks on siinse mõisniku von Samsoni järeltulijad Saksamaalt,” täpsustas Toomas Raju, kelle sõnul maksab õpilase lõuna kolm krooni.

Alla kahekümne protsendi sööjatest on vabastatud toiduraha tasumisest. Näiteks Võru 1. Keskkoolis vabastab õpilased kas täielikult või osaliselt toiduraha maksmisest direktor Ott Ojaveeri sõnul kooli hoolekogu klassijuhatajatelt saadud informatsiooni põhjal. Kääpa kooli direktori Enn Viitini sõnul käib nende 115 õpilasest lõunal 80. „40 õpilast tasuvad kuus lõuna eest poole rahast, 20–25 krooni.”

MARI-ANNE LEHT
(järgneb)

Võrusoo Põhikooli kokk Hele Vissel on lõunalaual valmis seadnud. JOOSEP AADER